

Koninklijk Nederlands Aardrijkskundig Genootschap

Jaarverslag 2005

KNAAG

Koninklijk Nederlands Aardrijkskundig Genootschap

Postadres: Postbus 80123, 3508 TC Utrecht
Bezoekadres: Heidelberglaan 2, 3584 CS Utrecht
Telefoon: 030 253 4056
Fax: 030 253 5523
E-mail: info@knag.nl
Website: www.knag.nl

Foto voorpagina: Nationaal Park Hoge Veluwe (foto: R. Mulder, 2005)

Inhoud

Inhoud	4
Woord van de voorzitter	5
1. Organisatie	6
1.1 Het KNAG – Een inleiding	6
1.2 Bestuur en ereleden	6
1.3 Bureau, archivaris en kaarten/atlassenbeheer	7
2. Activiteiten in 2005	8
2.1 Onderwijs	8
2.2 Lezingen en studiedagen	13
2.3 Excursies	13
2.4 Overige activiteiten	14
3. Publicaties en periodieken	17
3.1 Geografie	17
3.2 Tijdschrift voor Economische en Sociale Geografie	17
3.3 Nederlandse Geografische Studies	19
3.4 Geographical Studies of Development and Resource Use	20
Bijlage I KNAG-leden en abonnees, 2004-2005	21
Bijlage II Afdelingen, commissies en regionale kringen	22
Bijlage III Overzicht Redacties	24
Bijlage IV Activiteitenoverzicht 2005	25
Bijlage V Persoverzicht 2005	27
Bijlage VI Verzonden persberichten 2005	29
Breed spectrum van opvattingen over klimaatveranderingen in themanummer van Geografie	29
Nederland wint Derby der Lage Landen	30
Petitie over de positie van aardrijkskunde Tweede Fase	31
Uniek kaartmateriaal verschijnt voor het eerst in druk	32
„Aan de bal” wint jeugdliteratuurprijs Glazen Globe	33
Henny Helmich: Aardrijkskunde voor Wereldburgerschap noodzakelijk	34

Woord van de voorzitter

2005 kenmerkt zich opnieuw door een groot aantal activiteiten in en rond het Koninklijk Nederlands Aardrijkskundig Genootschap. Het is ieder jaar weer verrassend hoeveel leden zich inzetten voor behoud en versterking van het vak aardrijkskunde binnen het onderwijs en daaraan bijdragen door bijeenkomsten, activiteiten en publicaties. Van belang blijft om onze krachten te bundelen, binnen de scholen, maar vooral ook naar de politiek en de samenleving. Het Genootschap beschouwt zich als een steun- en knooppunt om al deze energie op effectieve wijze in banen te leiden. Kern is dat onze open samenleving een goede kennis vereist van de wereld om ons heen, hetzij nabij, hetzij verder weg. Aardrijkskunde blijft daarbij onmisbaar.

Met de recente discussie in de Tweede Kamer over het maatschappelijk belang van aardrijkskunde heeft het KNAG enorme steun ondervonden van het brede netwerk waarin het functioneert. Steunbetuigingen kwamen van vele maatschappelijke sectoren, uiteraard vanuit de onderwijswereld, maar ook uit de wereld van vastgoed, stedenbouw, GIS, meteo, het NCDO, Shell en het Landelijk Actie Komitee Scholieren (LAKS).

Dankzij de steun en de inzet van velen ziet het KNAG-bestuur met voldoening terug op 2005. Met de inmiddels financieel gezonde positie van het KNAG, met dank aan het bureau, biedt dit alles een goede basis voor de toekomst.

Marijke van Schendelen,
Voorzitter KNAG.

Het bestuur van het KNAG: Harry van den Berg, Lilian Bosten, Marijke van Schendelen, Jaap Renkema, Hans Palings en Sako Musterd. Niet op de foto: Pim Beukenkamp.

1. Organisatie

1.1 Het KNAG – Een inleiding

Het Koninklijk Nederlands Aardrijkskundig Genootschap (KNAG) is er voor alle geografen in Nederland en voor diegenen die zich met het vakgebied geografie (aardrijkskunde) verbonden voelen. De vereniging is opgericht in 1873 en telt nu ruim 3.500 leden. Vroeger was het KNAG vooral bekend vanwege haar expedities naar onbekende gebieden. De website www.knag-expeditie.nl geeft een interessant beeld van een aantal expedities uit de periode 1877–1939. Het KNAG beheert nog steeds een archief met duizenden authentieke kaarten, originele expeditie-uitrustingsstukken enz.

Het moderne KNAG richt zich op de promotie van het vakgebied, dienstverlening voor leden en het fungeren als ontmoetingsplatform voor het uitwisselen van ideeën, informatie en ervaringen. Het KNAG vormt het belangrijkste netwerk voor geografen en geografie in Nederland.

Iedere geograaf heeft belang bij een grotere bekendheid en positieve beeldvorming van de geografie en haar beoefenaars. Denk aan de positie van geografen op de arbeidsmarkt, bescherming van het vak aardrijkskunde in het onderwijs of inbreng bij maatschappelijke onderwerpen zoals duurzame ontwikkeling, klimaatverandering, milieu en natuur, erfgoed, bewoning, verkeer en vervoer, ruimtelijke ordening en openbaar bestuur. Denk ook aan het benadrukken van het belang van aardrijkskundige (voor)kennis voor bestuurlijke en internationale vervolgoopleidingen, voor het optimaal functioneren als burger in Nederland, Europa en rest van de Wereld en voor economisch en innovatief belangrijke sectoren als energie, landbouw, water, infrastructuur, bouw, mobiliteit, navigatie en aardobservatie, multinationalaal ondernemen en internationaal zaken doen.

Via de bekende KNAG-tijdschriften *Geografie* en *TESG* en andere publicaties blijven leden op de hoogte van actuele ontwikkelingen in het vakgebied. Via bijeenkomsten, lezingen, studiereizen etc. worden contacten onderhouden met vakgenoten, werkzaam in een groot aantal sectoren en organisaties. Tenslotte profiteren leden van aantrekkelijke kortingen op studiedagen, literatuur, atlanten, globes enz.

1.2 Bestuur en ereleden

Ereleden

drs. P.F. van de Berg-Brouwer († 13 mei 2005)
mw. dr. S.E. Steigenga-Kouwe
prof. dr. R. Tamsma († 13 oktober 2005)

Bestuur

De volgende bestuursleden zijn in 2005 wegens het aflopen van hun tweede en laatste termijn afgetreden:
mw. dr. F.C. Filius
mw. drs. E.F. Krol
prof. dr. H. Knippenberg

Tijdens de Algemene Ledenvergadering op 19 mei 2005 zijn de volgende bestuursleden nieuw benoemd:

drs. P.C. Beukenkamp
drs. J.P.T. Renkema
prof. dr. S. Musterd

Met deze wijzigingen was de samenstelling van het bestuur gedurende 2005 als volgt:

mw . dr. M.C. van Schendelen	voorzitter
prof. dr. H. Knippenberg	penningmeester (tot 1 september)
drs. G.B.M. Van den Berg	onderw ijs (tot 1 september), penningmeester (vanaf september)
mw . dr. F.C. Filius	personeel (tot 1 juni)
mw . drs. L. Bosten	tijdschriften (tot 1 juni), personeel (vanaf 1 juni)
J.G.M. Palings	onderw ijs
drs. P.C. Beukenkamp	tijdschriften (vanaf 1 juni)
drs. J.P.T. Renkema	praktijk (vanaf 1 juni)
prof. dr. S. Musterd	wetenschap (vanaf 1 september)

1.3 Bureau, archivaris en kaarten/atlassenbeheer

M. Broekhuizen	financieel en administratief medew erker
drs. P.C. Conradi	redacteur Geografie – tot 1 oktober
drs. H. Donkers	hoofdredacteur Geografie – tot 1 september
drs. R.M. van der Hoogt	projectmedew erker/ internetcoördinator – per 1 september
mw . drs. G. van Kempen	eindredacteur Geografie
dr. R.H. Kranenburg	projectmedew erker/ beeldredacteur/ internetcoördinator tot 1 september
	beeldredacteur en hoofdredacteur Geografie – per 1 september
dr. P.F. Lucas	onderw ijscoördinator
drs. E.A.G. Postma	directeur-secretaris
drs. T.A.W. van Rossum	corrector – tot 1 juli
mw . A.M. van Sambeek	bureau-assistent
mw . F.M. van Sambeek	administratief medew erker

Kaarten- en atlassenbeheer

De kaarten- en atlascollectie van het KNAG is ondergebracht in de kaartenzaal van de universiteitsbibliotheek van de Universiteit van Amsterdam. Beheerder: drs. J.W.H. Werner.

Archivaris

Dr. P.P.W.J. van den Brink, historisch cartograaf, verbonden aan de Faculteit Geow etenschappen van de Universiteit Utrecht.

2. Activiteiten in 2005

2.1 Onderwijs

Regionale bijeenkomsten over de onderbouw

14 januari t/m 2 februari 2005

In de periode januari/februari is een achttal regionale bijeenkomsten gehouden waarbij docenten geïnformeerd werden over de plannen voor de onderbouw en de positie van aardrijkskunde. De bijeenkomsten zijn in nauwe samenwerking met de lerarenopleidingen van de hogescholen georganiseerd. Circa 175 docenten hebben de bijeenkomsten bijgewoond. Opvallend was dat sommige scholen al ver gevorderd waren, terwijl andere scholen net met de discussies waren begonnen. Over de bevindingen is een artikel geschreven voor het mei-nummer van Geografie. Ook zijn de tekst en de presentaties op de website gepresenteerd.

Pabo netwerkdag in Den Haag

23 maart 2005

Op 23 maart 2005 werd op de Nutsschool aan de Laan van Poot in Den Haag de Pabonetwerkdag georganiseerd. Er was een aantrekkelijk programma samengesteld, met workshops gericht op het samen met schoolkinderen praten over opdrachten en over aardrijkskundemethoden. Ook werd gesproken over het rapport 'Koersen op meesterschap' over de toekomst van Pabo opleidingen, met mede-auteur Josef Kok, lector aan de Fontys Hogescholen en voorzitter van de Expertgroep.

Reactie KNAG op de concept-syllabus Centraal Examen Aardrijkskunde HAVO en VWO

Maart 2005

In maart organiseerde het KNAG een hearing over de concept-syllabus met de eindtermen van het nieuwe examen HAVO/ VWO. De reacties werden verwerkt in een brief aan de CEVO en de minister van OC&W. Het KNAG gaf aan vast te willen houden aan de inhoud en verdeling over Centraal Examen (CE) en schoolexamen (SE) zoals die in het rapport 'Gebieden in Perspectief' zijn te vinden. Waardering werd uitgesproken over de explicitering van de eindtermen. Tegelijkertijd werd ook aangegeven dat er onbegrip is over de verdeling tussen SE en CE, het weglaten van concrete regio's en vraagstukken in de globale eindtermen en de toevoeging van het subdomein A2 (geografisch onderzoek) aan het CE in het VWO. In de reactie van de Minister werd gehoor gegeven aan de voorstellen van het KNAG. Zo werd bijvoorbeeld geografisch onderzoek weer van CE naar SE verplaatst.

Nascholingsdag Mondiale Duurzame Ontwikkeling NCDO

18 maart 2005

Als uitvloeisel van het NCDO-project, dat in 2004 is gestart met als doel de positie van Mondiale Duurzame Ontwikkeling in het aardrijkskundeonderwijs te verbeteren, is op 18 maart in samenwerking met de Universiteit Utrecht een nascholingsdag georganiseerd over Mondiale Duurzame Ontwikkeling. Er waren circa 35 docenten aanwezig. Rob van der Vaart, Tine Béneker en Pim Beukenkamp verzorgden de lezingen.

Examenbesprekingen

Mei 2005

In mei 2005 werden de examenbesprekingen weer gehouden. De landelijke besprekingen vonden plaats op het Dr. de Bruynelyceum te Utrecht.

De HAVO- en VWO-besprekingen werden door een redelijk aantal vertegenwoordigers van de regio's bijgewoond. Bij de bespreking van het VMBO examen waren slechts drie personen aanwezig. Naar aanleiding van de besprekingen heeft het KNAG in een overleg met CEVO de bevindingen doorgesproken. Over het computerexamen is een apart overleg met CEVO georganiseerd.

Aardrijkskunde olympiade finale te Amsterdam

8 – 10 juni 2005

Het aantal deelnemers in de voorronden van de olympiade bedroeg circa 2.300, waarmee de aardrijkskunde olympiade de tweede olympiade van Nederland is. Alleen de biologie olympiade had met 4.900 meer deelnemers. De organisatie van de finale was in handen van het C.M. Kan Instituut van de Universiteit van Amsterdam. Het thema van het veldwerk was dit jaar 'De wereld op je bord': het in kaart brengen van globalisering in diverse buurten van Amsterdam door analyse van de herkomst van de horeca.

De theorieprijs, uitgereikt door Peter Vroege van Wolters-Noordhoff, werd gewonnen door Robbert van Eerd van het Theresialyceum uit Tilburg. De veldwerkprijs werd dit jaar gewonnen door Johan van Haringa van het Gomarus College in Groningen. Dit jaar werd Gijs Diercks, leerling van het Groningse Willem Lodewijk Gymnasium, de hoofdwinnaar. Zijn prijs was de Globe van het KNAG en een Interrailkaart.

Advies profielcommissies

Juni 2005

In juni is het gezamenlijk advies van de profielcommissies verschenen. Prof. dr. Salle Kroonenberg en drs. Anton Kannevorf maakten deel uit van de commissies. Voor aardrijkskunde was belangrijk dat de commissie aangaf dat aardrijkskunde, met natuurkunde en het vak Natuur, Leven & Techniek (NLT), profielkeuzevak moet zijn in het profiel Natuur en Gezondheid. Ook geeft zij aan dat docenten aardrijkskunde bevoegd moeten zijn voor het vak NLT. De minister heeft de adviezen overgenomen.

Raad van State: geschiedenis verplicht

Juli 2005

Op 19 juli 2005 heeft de minister van OC&W voorstellen naar de Tweede Kamer gestuurd over de toekomstige invulling van de profielen in de Tweede Fase. Een belangrijke wijziging t.o.v. eerdere voorstellen was om geschiedenis niet als keuzevak, maar als verplicht profielvak in Economie en Maatschappij op te nemen. In verband daarmee werd het aantal te kiezen profielkeuzevakken (waaronder aardrijkskunde) beperkt tot slechts één. Het KNAG heeft vanaf augustus diverse acties ondernomen om dit voorstel van tafel te krijgen.

Nederland wint Derby der Lage Landen voor de derde keer op rij

16 – 19 augustus 2005

De drie winnaars van de nationale olympiade verdedigden met Suyan Zhang (Dr. Aletta Jacobscollege in Hoogezand), Morten Bakker (Maartenscollege in Zuidlaren) en Jori Keijsper (Murmelliusgymnasium in Alkmaar) in augustus de eer van Nederland tijdens de derde Derby der Lage Landen, een aardrijkskunde wedstrijd tussen Vlaanderen en Nederland. Dit jaar werd de derby in Tongeren, België gehouden. Nederland bleek ook deze derde derby te sterk en won het landenklassement.

Reactie KNAG naar minister en Tweede Kamer

25 augustus 2005

Op 25 augustus heeft het KNAG een schriftelijke reactie aan de minister en de vaste kamercommissie OC&W gestuurd. Het KNAG vroeg naar inhoudelijke redenen voor deze keuzebeperking, omdat de minister in haar motivering slechts inging op een

advies van de Raad van State van juli 2005. In dit advies werden geen inhoudelijke argumenten gegeven: alleen dat geschiedenis nu ook verplicht is en dat ook de andere profielen drie verplichte profielvakken hebben. Daarnaast werd gewezen op het belang van geschiedenis voor burgerschapsvorming op school. In de brief van het KNAG wordt de minister gevraagd de eerdere voorstellen, waarin leerlingen uit vijf vakken er twee moeten kiezen, te handhaven.

Aanbieden Petitie Tweede Kamer

13 september 2005

Op 13 september 2005 heeft het KNAG in Den Haag een petitie aangeboden aan de leden van de vaste kamercommissie voor OC&W. De petitie was ondertekend door een groot aantal mensen/ instanties die het maatschappelijk belang van het vak benadrukten en pleitten voor de eerdere voorstellen van de minister (aardrijkskunde en geschiedenis twee van de vijf keuzevakken). Onder de ondertekenaars waren het Landelijk Actie Komitee Scholieren (LAKS), National Geographic, Nationaal Lucht- en Ruimtevaartlaboratorium, vertegenwoordigers van Shell, NAM, TNO, Kadaster, Stimuleringsfonds voor Architectuur, NIROV en individuele ondertekenaars zoals Ivo de Wijs.

Via het ANP werd een persbericht over de petitie verstuurd (zie p. 31).

Op 14 september vond in de Tweede Kamer het algemeen overleg over de Tweede Fase plaats. De positie van aardrijkskunde werd door een aantal fracties genoemd. Slob (ChristenUnie) stelde voor om leerlingen eerst te laten kiezen tussen aardrijkskunde of geschiedenis. De vraag was echter of dit genoeg zou zijn, aangezien de coalitiefracties het standpunt van de minister leken te steunen.

Uiteindelijk vond pas in februari 2006 het vervolg plaats van het Algemeen Overleg.

Op 15 september werd in het KRO radioprogramma '1 op de middag' in een kort drieluik het vak belicht door docent Willem Korevaar en een leerling. Er was ook een interview met Ivo de Wijs en een discussie tussen Marijke van Schendelen (voorzitter KNAG) en Eric Balemans (Tweede Kamerlid voor de VVD).

Op 29 september werd een artikel van Marijke van Schendelen en Joop van der Schee over aardrijkskunde en burgerschap geplaatst in de Volkskrant.

Rob van der Vaart lid van commissie Ontwikkeling Nederlandse Canon

Oktober 2005

In maart 2005 stuurde het KNAG een brief naar de minister, waarin werd aangegeven dat het KNAG mee wilde denken over in de canon-discussie. In oktober 2005 werd bekend dat prof.dr. Rob van der Vaart deel zal uitmaken van de commissie die onder voorzitterschap staat van prof.dr. Frits van Oostrom.

In de toespraak bij de installatie op 1 september 2005 werd de doelstelling als volgt verwoord: "het bewerkstelligen van gedeelde (cultuur)historische kennis en daarnaast ook van bredere culturele en maatschappelijke kennis over Nederland in een internationale, vooral Europese context". De commissie moet binnen een jaar rapport uitbrengen.

Pabo netwerkdag over canon

5 oktober 2005

Op 5 oktober werd de zevende Pabo netwerkdag gehouden op de Pabo van de Gereformeerde Hogeschool in Zwolle. Centraal onderwerp was de canon-discussie en de vraag welke aardrijkskundige inhoud de canon moet bevatten voor leerlingen van de basisschool? De bevindingen werden doorgegeven aan Rob van der Vaart.

Aardrijkskunde in het Bètavak Natuur, Leven en Techniek

Op voordracht van het KNAG werd drs. Pim Beukenkamp benoemd in de stuurgroep die een visie moet ontwikkelen op het nieuwe bètavak NLT. In de stuurgroep komt expertise op het gebied van de vakken (fysische geografie, biologie, natuurkunde, scheikunde en wiskunde) evenwichtig aan de orde. Belangrijke elementen die aardrijkskunde kan inbrengen zijn o.a. context gerichte thema's, onderzoeksvaardigheden en geo-informatie. In het voorjaar 2006 moet een eerste visiedocument gereed zijn.

Succesvolle Onderwijsdag in Zwolle op 18 november

18 november 2005

Op 18 november waren meer dan 500 docenten aanwezig op de succesvolle Onderwijsdag 2005. De locatie was de Nieuwe Buitensociëteit, voor het eerst niet op een hogeschool of universiteit. De dag werd mede een succes door de grote inzet van de medewerkers en studenten van de afdeling aardrijkskunde van de lerarenopleiding van Windesheim.

Het centrale thema was 'Wereldburgerschap'. Naast vier excursies konden meer dan 50 workshops, lezingen etc worden aangeboden. Nieuw op het programma was het onderdeel 'Teacher to Teacher' onderdeel: docenten vertellen elkaar in korte rondes van 20 minuten over zaken als internetgebruik, excursiemogelijkheden, veldwerk etc. Op de bedrijvenmarkt waren 32 bedrijven / instellingen aanwezig.

De openingslezing werd gehouden door de directeur van de NCDO, Henny Helmich, en was aanleiding voor een persbericht waarin werd gepleit voor verplicht aandacht voor 'wereldburgerschap' op school (zie p. 34). NCDO heeft naast inhoudelijke bijdragen ook een substantiële financiële subsidie verstrekt voor de Onderwijsdag 2005.

Glazen Globe

18 november 2005

Dit jaar werd de Glazen Globe toegekend aan het boek 'Aan de bal', geschreven door Lieneke Dijkzeul. Het boek is door de jury als beste betiteld van een groot aantal inzendingen, vooral omdat "Aan de Bal een vlot geschreven boek is, dat veel thema's in de verhoudingen Noord-Zuid behandelt op een voor jongeren zeer toegankelijke en logische manier. Omdat het over voetballen gaat en verwijst naar de vele buitenlandse voetballers die we hier in de elftallen hebben, is het herkenbaar voor jongens en voor meisjes."

In de pauze van de Onderwijsdag werd de prijs uitgereikt door Erik Bijsterbosch. Lieneke Dijkzeul was aanwezig om de prijs in ontvangst te nemen. Zie voor meer informatie het persbericht op p. 33.

Veth-medaille voor Leon Vankan

18 november 2005

Op de Onderwijsdag 2005 werd de Veth-medaille uitgereikt aan dr. L.J.A.E. Vankan. Dit voor zijn prestaties op het gebied van de aardrijkskundige wetenschappen, in het bijzonder op het gebied van het aardrijkskundeonderwijs.

Digitale Nieuwsbrief Onderwijs

18 november 2005

Op de Onderwijsdag 2005 werd de digitale nieuwsbrief onderwijs geïntroduceerd. Deze nieuwsbrief is een goed communicatiemiddel om docenten en geïnteresseerden op de hoogte te houden van actuele ontwikkelingen.

Werkconferentie met Duitsland Instituut en VGN

14 december 2005

Op 14 december werd op het Duitsland Instituut te Amsterdam een werkconferentie gehouden van circa 20 docenten aardrijkskunde en geschiedenis en vertegenwoordigers van de Vereniging van docenten Geschiedenis en Staatsinrichting Nederland (VGN) en het KNAG. Doel was om na te gaan welke projecten in de onderbouw geschikt zijn om als sectie aardrijkskunde en sectie geschiedenis gezamenlijk te organiseren.

Vorbereidingen tentoonstelling Kaartwerk met het Nationaal Onderwijs Museum in 2006

December 2005

In 2004 zijn contacten gelegd tussen KNAG en het Nationaal Onderwijs Museum (NOM). Het NOM organiseert van oktober 2006 tot juni 2007 een tentoonstelling over aardrijkskundige wandkaarten. Dick Rozing (NOM) en Peter Lucas (KNAG) hebben regelmatig overlegd over de opzet en inhoud van de tentoonstelling. In de tentoonstelling is ook ruimte voor de inrichting van een aardrijkskundelokaal van de toekomst.

Vorbereidingen GeoWeek 2006

December 2005

In de periode november – januari is het KNAG druk bezig geweest met de subsidieaanvraag bij Ruimte voor Geo-informatie (RGI) voor de organisatie van een GeoWeek. Met het organiseren van een jaarlijkse GeoWeek, te beginnen in november 2006, wil het KNAG kinderen van 10 tot 14 jaar laten ontdekken wat er door bedrijven, universiteiten en instellingen gedaan wordt met geo-informatie en hoe kinderen dit in hun eigen leefomgeving gebruiken. Met behulp van subsidie van RGI kan een dergelijk project worden opgezet.

Het KNAG is in 2005 druk bezig geweest met het vinden van veel partners die mee willen werken aan dit initiatief en met het voorbereiden van de subsidieaanvraag. Op 13 januari 2006 is deze aanvraag ingediend.

2.2 Lezingen en studiedagen

KNAG-lezing door Jan Werner en Henk Scholten

19 mei 2005

Donderdag 19 mei hield Jan Werner, conservator van de collectie kaarten & atlassen van de bibliotheek van de UvA, een fascinerend verhaal bij de tentoonstelling 'In dank aanvaard' waarin opmerkelijke stukken werden getoond uit de kaarten- en atlascollectie van het KNAG die de UvA sinds 1880 beheert. Door ruil, schenking en aankoop is de KNAG-collectie sinds 1880 enorm uitgebreid. Tegenwoordig bestaat deze uit tienduizenden boeken en tijdschriften, foto's, circa 135.000 kaarten, circa 5.000 atlassen en tientallen globes. Sinds februari 2005 zijn verschillende kaarten via de Beeldbank Kaarten & Atlassen via www.uba.uva.nl beschikbaar. Via een speciale knop kunnen alle gedigitaliseerde KNAG-kaarten worden getoond.

Direct naar de digitale KNAG-kaartencollectie: http://dpc2.uba.uva.nl/cgi/i/image/image-idx?c=carto;page=index;sid=276789b690cad1fb83b6b1d657101211;tpl=p_knag.tpl

Henk Scholten, hoogleraar geo-informatie aan de Vrije Universiteit Amsterdam en oprichter en algemeen directeur van Geodan en Eduardo Dias, onderzoeker in Spatial Informatics aan het SPINlab en GIS consultant bij Geodan brachten het publiek vervolgens in verwondering over de hedendaagse of misschien beter gezegd toekomstige cartografie. Ter plekke werd zelfs een virtuele ruimte gecreëerd en konden men als het ware door een 3-D projectie van de stad Utrecht zweven. Na afloop ontving Jan Werner uit handen van KNAG-voorzitter Marijke van Schendelen een bijzonder exemplaar van het boek 'Het witte hart van Nieuw-Guinea', met handtekeningen van deelnemers aan de KNAG-expeditie naar het Sterrengebergte in 1959.

2.3 Excursies

KNAG-excursie Hoge Veluwe

4 juni 2005

Het 70 jarig bestaan van het Nationale Park De Hoge Veluwe werd aangegrepen om dit park, dat uniek is door de combinatie van natuur en landschap, kunst en architectuur eens te verkennen op de jaarlijkse excursie. Op zaterdag 4 juni 2005 vertrokken 38 fietsers onder leiding van Pim Beukenkamp, Jaap van Eekeren en Ronald Kranenburg om het 5.500 hectare grote park te verkennen. Naast een oud cultuurlandschap bestaande uit een parkbos, natuurbos en cultuurbos werd het 'levend stuifzand' en diverse heidelandschappen en tuinen aangedaan. Tijdens de excursie bestond de mogelijkheid het Jachtslot Sint Hubertus te bezichtigen en na afloop kon nog een bezoek worden gebracht aan het Kröller-Möller museum.

2.4 Overige activiteiten

Uitreiking Grote Atlas van Nederland 1930 - 1950

24 november 2005

Op 24 november is de Grote Atlas van Nederland 1930 - 1950 uitgereikt aan Sieb Dijkstra, directeur van de Topografische Dienst. Dit gebeurde in de Prinses Juliana Kazerne te Den Haag. Sprekers op de bijeenkomst waren drs. P.H. Kamphuis, directeur van het Nederlands Instituut voor Militaire Historie, drs. J.R. van Diessen van uitgeverij Atlas Maior, drs. E.A.G. Postma van het KNAG en de beide auteurs van de atlas, Ben de Pater en Ben Schoenmaker.

De Grote Atlas van Nederland is een monumentale, volledig tweetalige atlasuitgave over Nederland tussen 1930 en 1950, die beoogt aan de hand van voornamelijk authentiek kaartmateriaal een samenvattend beeld te geven van de Nederlandse cultuur, geografie en samenleving tijdens deze cruciale periode in de jongere geschiedenis. Vooral de nooit eerder openbaar gemaakte 'Topografische Karte der Niederlande 1:50.000' springt in het oog.

De eerste druk van deze atlas was in korte

tijd uitverkocht. Er is inmiddels een tweede druk van de atlas verschenen.

De atlas is een gezamenlijke uitgave van Uitgeverij Atlas Maior, het KNAG en het Nederlands Instituut voor Militaire Historie met bijdragen van de Faculteit Geowetenschappen van de Universiteit Utrecht, de Universiteitsbibliotheek van de Universiteit van Amsterdam, de Topografische Dienst Kadaster, het NIOD, het Legermuseum, diverse gemeentelijke en regionale archiefdiensten en tal van particulieren.

De heren Kamphuis (l) en Dijkstra

Vorbereiding EUGEO congres 2007

EUGEO is de koepel van Europese geografische genootschappen waarvan ook het KNAG lid is. Het KNAG heeft het op zich genomen om in 2007 een eerste EUGEO-congres te organiseren. In 2004 is hiertoe de stichting EUGEO2007 Congres opgericht. Deze stichting is onafhankelijk van het KNAG, maar kent in de persoon van Ronald Kranenburg (per 1 september vervangen door Jaap Renkema) als lid van het stichtingsbestuur wel betrokkenheid van het KNAG. Voorzitter van de stichting is Joost Terwindt, oud-voorzitter van het KNAG. Remco van der Hoogt is secretaris van de Organizing Committee.

Het congres in 2007 zal - onder de titel 'Perspectives in the Geography of Europe' - in de periode 19-23 augustus worden georganiseerd aan de Universiteit van Amsterdam. Doel van het congres is om vanuit geografische invalshoek oplossingen te bieden voor de problemen waarmee Europa zich geconfronteerd ziet. Dit betekent dat een veelheid aan actuele geografische thema's zal worden aangeroerd. Hiertoe zullen veel vertegenwoordigers uit verschillende geografische disciplines aan bod komen. Veel meer dan een verzameling papers die wordt gepresenteerd, moet het congres uitmonden in de plaatsbepaling van de geografie binnen het Europa van 2007.

In 2005 is hard gewerkt om de organisatie op poten te zetten. De verschillende commissies (Scientific Committee, Excursion Committee) zijn bemand, er zijn key note

speakers vastgelegd en er is een comité van aanbeveling samengesteld. Het congresbureau van de UvA is bij de organisatie betrokken en heeft zich o.a. bezig gehouden met accommodatie en begroting.

In 2006 zal de nadruk meer liggen op de inhoud van het congres en de werving.

Website & nieuwsbrieven

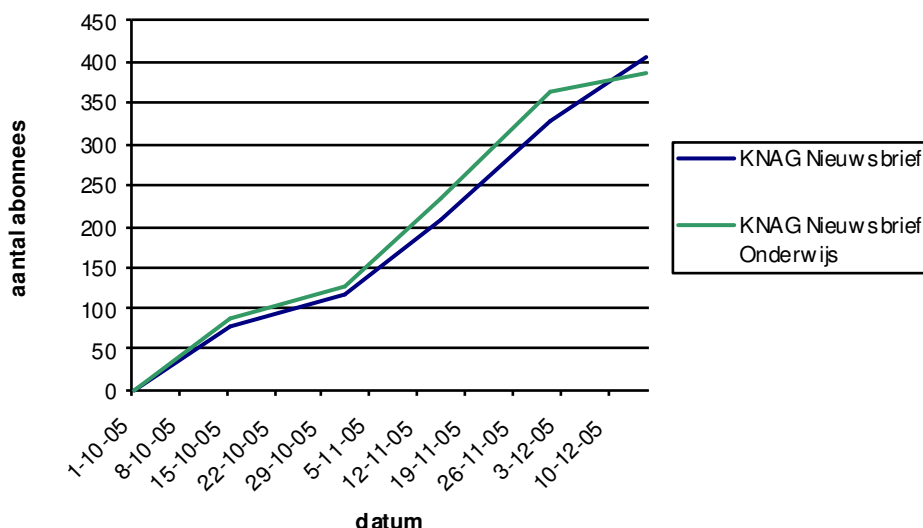
In 2005 is de nieuwe website van het KNAG gelanceerd. Anders dan bij de oude site wordt er nu gebruik gemaakt van een Content Management Systeem waarmee het KNAG-bureau zelfstandig de inhoud van de website kan bijhouden. De site is hierdoor veel geschikter voor de communicatie naar de leden.

Als extra service voor de leden, en voor het verbeteren van de naamsbekendheid van het KNAG onder niet-leden, is eind 2005 gestart met het uitgeven van twee gratis e-mailniewsbrieven: de KNAG Nieuwsbrief en de KNAG Nieuwsbrief Onderwijs. De KNAG Nieuwsbrief bevat vooral informatie over de ontwikkelingen in het geografisch veld en activiteiten van het KNAG. De KNAG Nieuwsbrief Onderwijs is bestemd voor docenten

aardrijkskunde. Berichten gaan over onderwerpen als onderwijsbeleid m.b.t. het vak, nascholingen, conferenties, oproepen en aankondigen. Ook zal de Nieuwsbrief worden gebruikt om docenten op de hoogte te stellen van actuele ontwikkelingen. De KNAG Nieuwsbrief is in 2005 een maal verschenen; de Nieuwsbrief Onderwijs kwam twee maal uit.

Eind 2005 telde beide nieuwsbrieven zo'n 400 abonnees. In 2006 zal hard worden gewerkt aan het werven van meer abonnees.

WLO

Het KNAG-bureau heeft in 2005 de werkzaamheden voor de Werkgroep Landschapsecologisch Onderzoek (WLO) voortgezet. De taken voor de WLO werden vooral uitgevoerd door Marcel Broekhuizen (financiën) en Remco van der Hoogt (algemeen secretariaat, redactiesecretariaat). Op deze manier was het KNAG o.a. betrokken bij de uitgave van het tijdschrift Landschap en de organisatie van het congres 'Halverwege de EHS', dat op 7 december 2005 in Kasteel Groeneveld te Baarn plaatsvond.

WLO

Werkgemeenschap Landschapsecologisch Onderzoek

KNGMG

Per 1 april 2005 voert het KNAG naast het secretariaat van de WLO ook het secretariaat van het Koninklijk Nederlands Geologisch Mijnbouwkundig Genootschap. Bij de uitvoering van de taken voor het KNGMG zijn vooral Marcel Broekhuizen (financiën), Florence van Sambeek (ledenadministratie) en Remco van der Hoogt (nieuw sbrief, website) betrokken.

Werkgroep GAIA

GAIA heeft in 2005 veel nieuwe initiatieven en activiteiten ontplooid die gericht zijn op het ondersteunen en stimuleren van vrouwelijke geowetenschappers in hun loopbanen. Een belangrijk deel van deze activiteiten zijn een direct gevolg van het GAIA-loopbaanonderzoek uitgevoerd in 2003-2004. De resultaten van het onderzoek hebben onder meer geleid tot de oprichting van het GAIA-Genderambassadeursnetwerk, waarin universiteiten, kennisinstellingen en industrie (UU, VUA, TUD, TNO, KNMI, RIZA, WL | Delft Hydraulics, SHELL/NAM, Fugro, Grontmij) participeren. De doelstelling van het netwerk is om de bevindingen en beleidsaanbevelingen uit het loopbaanonderzoek om te zetten in plannen van aanpak binnen de organisaties. Het loopbaanonderzoek vormde ook de basis voor het gezamenlijke initiatief van NIMF (landelijk netwerk voor vrouwelijke informatica, mathematica en fysica) en GAIA om het symposium 'Bètavrouw: kies je toekomst' te organiseren op 12 november.

Dit jaar zijn ook weer 2 netwerkdiners en een excursie georganiseerd. Een in Amsterdam, voorafgegaan door een rondleiding op het watereducatieschip 'de Watervlo' van de Stichting Reinwater, en een in Utrecht. Dit diner werd voorafgegaan door een borrel, een rondleiding in de beschrijfruimte voor boorkernen in het TNO-gebouw te Utrecht en de algemene ledenvergadering van GAIA. Op 10 september vond de familie- en najaarsexcursie plaats in Brabant. De excursie bestond uit een rondleiding door het Oudheidkundig Museum, een korte wandeling in het natuurgebied Haanwijk en een bezoek plus rondleiding in het Oertijdmuseum 'De Groene Poort'.

De bijeenkomst van de GAIA adviesraad op 6 oktober 2005 stond in het teken van de strategie van GAIA m.b.t. nationale en internationale uitbreiding van het netwerk (wat zijn de grenzen), sponsoring en betrokkenheid van bedrijven en de openlijke en actieve stellingname van GAIA op het gebied van diversiteit/genderbeleid. De algemene ledenvergadering werd op 15 oktober gehouden bij TNO in Utrecht.

De reguliere GAIA nieuwsbrief is tweemaal verschenen. De derde nieuwsbrief is in samenwerking met NIMF uitgebracht in de vorm van een symposiumbundel.

Op financieel gebied heeft GAIA het ook dit jaar goed gedaan. De totale inkomsten waren overeenkomstig de begroting en dekten de beperkte uitgaven voldoende.

3. Publicaties en periodieken

3.1 Geografie

Per 1 september 2005 heeft Henk Donkers gedeeltelijk afscheid genomen van Geografie. Henk was sinds maart 2001 hoofdredacteur en stond mede aan de basis van de ingrijpende verandering van het tijdschrift in 2001. Onder zijn leiding werden Geografie-Educatief en Geografie samengevoegd tot het huidige Geografie, werd de overstap van zwart-wit met een steunkleur naar full-colour gemaakt en ontstond een website waarop onder andere lesmateriaal bij de nummers werd aangeboden. Ook inhoudelijk heeft Henk zijn stempel op het tijdschrift gedrukt. Onder het motto 'Geografie vertelt' werden bijdragen korter en journalistieker van aard. Henk Donkers blijft als redactielid en auteur verbonden aan het tijdschrift, als hoofdredacteur is hij opgevolgd door Ronald Kranenburg die voorheen al beeldredacteur was.

Peter Conradi werkt sinds 1 oktober 2005 niet meer bij het KNAG. Peter Conradi was als redacteur vanaf het allereerste nummer (januari 1992) aan Geografie verbonden. De volledige samenstelling van de redactie is te vinden in bijlage III (p. 24).

De extra dikke themanummers van Geografie in 2005 waren geweid aan Klimaatveranderingen (juni 2005) en Duitsland 15 jaar na de Wende (november/december 2005).

Voor de samenstelling van het abonneebestand kunt u terecht in bijlage I (p. 21). Voor de inhoud van het tijdschrift kunt u terecht op www.geografie.nl.

Na een jarenlange prettige samenwerking met drukkerij GTB in Meppel wordt Geografie vanaf het septembernummer gedrukt via Drukmotief in Apeldoorn. Hiermee worden de kosten gedrukt en blijft de kwaliteit gehandhaafd.

3.2 Tijdschrift voor Economische en Sociale Geografie

Samenstelling van de redactie

In 2005 bestond de redactie uit de volgende leden:

- dr. J. van Weesep (hoofdredacteur, interim eindredacteur 1 september t/m 31 december)
- dr. A.C.M. van Westen (eindredacteur tot 1 september)
- dr. P. Terhorst (boekbesprekingen)
- mw . dr. V. Schutjens (Window on the Netherlands)
- prof. Dr. Dr. O.A.L.C. Atzema (Outlook on Europe)
- prof. Dr. J. van Dijk
- dr. G.J. Dijkink
- prof. Dr. H. Ernste
- dr. L.J. van Grunsven
- mw . dr. B. van Hoven
- dr. C.P. Terlouw

Vergaderingen van de redactie

De redactie is vijf keer bijeen gekomen, te weten op 25 januari, 22 maart, 31 mei, 6 september en 1 november.

Productie van TESG

In 2005, de 96^e jaargang, zijn vijf edities van TESG verschenen. TEGS 96-4 bevatte een dossier met als onderwerp 'Governance and Urban Development Programmes in Europe' (ed. Justin Beaumont & Sako Musterd). De overige vier nummers waren reguliere nummers met een selectie van aangeboden artikelen.

Nummer	Aantal pagina's
1	136
2	102
3	116
4	110
5	140
Totaal	604

Met een totaal aantal pagina's van 604 is gehele page budget gebruikt.

De inhoud van jaargang 96

In totaal zijn er 37 artikelen gepubliceerd in 2005. 10 hiervan zijn van de hand van Nederlandse auteurs. Daarnaast bevatte ieder nummer een 'Window on the Netherlands' en 'The Netherlands in Maps'. De laatste rubriek werd ook dit jaar verzorgd door P.H. Pellenburg en P.J.M. van Steen (Rijksuniversiteit Groningen). In vier nummers zijn boekbesprekingen opgenomen (12 in totaal, 26 pagina's). De rubriek 'Outlook on Europe' verscheen drie maal.

Land van herkomst	Aantal manuscripten
Nederland	10
Verenigd Koninkrijk	7
België	3
Frankrijk	3
Israël	3
Verenigde Staten van Amerika	2
Zweden	2
Canada	1
Denemarken	1
Duitsland	1
Hongarije	1
Mexico	1
Polen	1
Zuid-Afrika	1
Totaal	37

De behandeling van manuscripten

In 2005 zijn er 42 reguliere artikelen aan de redactie aangeboden. Onderstaande tabel geeft de statistieken over deze manuscripten weer (stand januari 2006).

Status	Aantal manuscripten
Wacht op oordeel review ers	11
Afgew ezen	15
Geaccepteerd 1 ^e versie	-
Geaccepteerd na w ijziging	9
Wijziging verzocht, w acht op oordeel review ers	2
Wijziging verzocht, nog niet ontvangen	5
Wijziging verzocht, teruggetrokken*	-
Totaal	42

* zelden geven auteurs aan een artikel terug te trekken. Het onderscheid met de categorie 'wijziging verzocht, nog niet ontvangen' is derhalve moeilijk te maken, omdat herziene versies zonder afmelding uitblijven.

De artikelen voor de rubrieken 'Window', 'Outlook' en 'Maps' zijn hier niet in betrokken. Hetzelfde geldt voor artikelen uit dossiers en specials.

International Advisory Board

Piotr Korcelli, Atsuhiko Takeuchi, Manuel Valenzuela en Reginald Yin-Wang Kwok hebben na een lange periode de internationale adviesraad verlaten. Zij zijn vervangen door Richard Le Heron, Sally A. Marston, Diane Perrons en Georges Prevelakis. De samenstelling van de internationale adviesraad was hiermee in 2005 als volgt:

Sergio Conti (University and Politecnico of Turin)
 Heinz Fassmann (Technische Universität München)
 Christian Kesteloot (University of Leuven)
 Stephan Krätke (Viadrine European University Frankfurt (Oder), Germany)
 Richard Le Heron (University of Auckland, New Zealand)
 Anders Malmberg (University of Uppsala, Sweden)
 Sally A. Marston (University of Arizona, USA)
 Jan Nijman (University of Miami, USA)
 Diane Perrons (London School of Economics, UK)
 Georges Prevelakis (Tufts University, USA and Sorbonne, France)
 Christian Rogerson (University of the Witwatersrand, South Africa)

Een uitgebreider verslag vindt u in het TESG-jaarverslag 2005.

3.3 Nederlandse Geografische Studies

De serie Nederlandse Geografische Studies (NGS) wordt uitgegeven sinds begin jaren '80. Het zijn voornamelijk proefschriften van promovendi, een enkele keer is er een speciale uitgave naar aanleiding van bijvoorbeeld een congres.

De serie NGS wordt uitgegeven in samenwerking met de universiteiten waar het onderzoek heeft plaatsgevonden.

In 2005 verschenen in de serie NGS acht nieuwe afleveringen (nummer 328 t/m 335). Alle studies verschenen in het Engels. Vier hadden een fysisch-geografisch onderwerp, vier een sociaal-geografisch.

De publicaties waren afkomstig van de Universiteit Utrecht (4), Universiteit Utrecht in samenwerking met het ITC (1) en van de Rijksuniversiteit Groningen (3).

- Dynamic visualization variables in animation to support monitoring of spatial phenomena (NGS 328)
- Old firms in the Netherlands. The long-term spatial impact of firm's identities and embeddedness (NGS 329)
- Geochemical patterns in the soils of Zeeland. Natural variability versus anthropogenic impact (NGS 330)
- Firm relocation and regional policy. A focus on Italy, the Netherlands and the United Kingdom (NGS 331)
- Factors determining location and species composition of wet grasslands in Southw est England (NGS 332)
- Mediterranean land cover change. Modelling and monitoring natural vegetation using GIS and remote sensing (NGS 333)
- The Neighbourhood Rules. Land-use interactions, urban dynamics and cellular automata modeling (NGS 334)
- Patterns of groundw ater quality in sandy aquifers under environmental pressure (335)

3.4 Geographical Studies of Development and Resource Use

In deze uitgaven presenteert de afdeling Geografie van de Ontw ikkelingslanden de resultaten van recent onderzoek op het gebied van ontw ikkelingsproblematiek en resources. De uitgaven zijn te bestellen via het Engelstalige gedeelte van de KNAG-website.

In 2005 verschenen zijn er geen nieuw e studies aan de reeks toegevoegd.

Bijlage I KNAG-leden en abonnees, 2004-2005

<i>contributie categorie</i>	<i>aantal 12/01/05</i>	<i>aantal 19/01/06</i>
lid zonder tijdschrift	75	76
lid zonder tijdschrift reductie	16	15
lid zonder tijdschrift student	0	0
lid KTFG zonder tijdschrift	32	27
lid KTFG zonder tijdschrift reductie	7	7
lid KTFG zonder tijdschrift student	1	0
totaal aantal leden zonder tijdschrift	131	125
lid met Geografie	1556	1604
lid met Geografie reductie	797	661
lid met Geografie student	516	512
lid KTFG met Geografie	34	32
lid KTFG met Geografie reductie	9	8
lid KTFG met Geografie student	4	4
lid met Geografie en TESG	110	111
lid met Geografie en TESG reductie	29	13
lid met Geografie en TESG student	78	74
totaal aantal leden met Geografie	3133	3019
lid met TESG	19	21
lid met TESG reductie	4	1
lid met TESG student	1	2
totaal aantal leden met abo TESG	241	222
totaal aantal leden KNAG/KTFG	3505	3366
abo Geografie instelling	228	225
abo Geografie via agent	97	95
abo Geografie particulier	16	11
abo Geografie gratis	34	36
totaal aantal abonnementen Geografie	3508	3386
totaal aantal reductieleden	862	705
totaal aantal studentleden	600	592

NB studentleden inclusief 90 x cadeau abo via RUG of UvA

reductieleden zijn als volgt verdeeld:

overgang (van student naar normaal tarief)	155	18
pensioen	244	237
docent basisschool	8	7
docent VMBO	376	359
VLA-lid	13	17
baanloos	66	64
AIO/OIO	n.v.t.	3

Bijlage II Afdelingen, commissies en regionale kringen

Afdelingen en commissies

Bestuur Afdeling Onderwijs 2005

drs. H. Bijsterbosch – voorzitter
dr. P.F. Lucas - secretaris
F. Hooghuis
drs. G.T. Kalsbeek
J.G.M. Palings
J.K. Verheij
drs. N. Vlaanderen

Commissie Basisonderwijs / PABO

J.K. Verheij - voorzitter
H.A. Bleeker
P. Geerdink
mw . R. de Gooijer
D.H. Groote Haar
C.M. Hielkema
mw . Kabout-Drent
drs. G.F.C. den Ouden

Commissie VMBO

F. Hooghuis, voorzitter
B. Kluiters
P.F. van den Rotten

Commissie HAVO/VWO

drs. G.T. Kalsbeek - voorzitter
drs. N. Vlaanderen

KNAG-IGEO Commissie

dr. J.A. van der Schee - voorzitter
drs. H.A.M. Ankoné - penningmeester
dr. P.F. Lucas - secretaris
mw . E. Herps
dr. L.J.A.E. Vankan
B. van Wanrooij

Afdeling Geografie van de Ontwikkelingslanden

prof. dr. L.J. de Haan - voorzitter
dr. A.C.M. van Westen – penningmeester

Afdeling Sociale Geografie

prof. dr. J. Buursink
prof. dr. P.H. Pellenburg
dr. J.F.C.M. Thissen
prof. dr. H. Timmermans

Afdeling Historische Geografie

dr. G.J. Borger - voorzitter
dr. J.J.J.M. Beenakker -
secretaris/penningmeester
F. Beekman

Afdeling Fysische Geografie

drs. P.C. Beukenkamp - voorzitter
drs. E.J. van Eekeren -
secretaris/penningmeester

Kring Toegepaste Fysische Geografie

dr. C.J.J. Schouten - voorzitter
E. Cammeraat - secretaris
K. de Lange - penningmeester
mw . H. van den Ancker
K. van Huissteden
drs. P.C. Beukenkamp
drs. A.J.M. Koomen
G. Maas
de jaarvertegenwoordigers van de drie
aardkundige studieverenigingen Drift '66,
GAOS en GeoVUsie.

Regionale kringen

Kring Amsterdam

drs. H.A. Roelofsen - voorzitter
mw . drs. E. Boerema - secretaris
drs. J.A. Koetsier - penningmeester
mw . A. de Koning
P.J.N. Schavemaker

Kring Den Haag

mw . drs. M.J.M. Leliefeld-van Rooij -
secretaris/ penningmeester
mw . D. Hendrikse
drs. P. de Kieft
J. van Rooijen

Kring Friesland

drs. J. Hoekstra - voorzitter/
penningmeester
drs. J.Y. Toussaint - secretaris
drs. L. Reitsma

Kring Utrecht

mw . Y.H. Damen - voorzitter
drs. M.J. Kimmel - secretaris
mw . drs. F.J. den Hartog-Koet -
penningmeester
mw . G. Teunissen

Kring Zuid-West Nederland

drs. N.J. Valk - contactpersoon

Kring Arnhem-Nijmegen

drs. B. van Erp Taalman Kip - voorzitter
G.C.F. Jansen - secretaris
drs. G.B.M. van den Berg -
penningmeester
drs. H.J. van Nijnatten
dr. L.J.A.E. Vankan

Kring Midden- en Zuid-Limburg

L.J.J. Tillmans - voorzitter
mw . I.A.M. Raedts-Schreuder - secretaris
drs. H.G. Giesbers - penningmeester
H.M.A. Stohr
drs. M.J.M. Quadvlieg

Kring Oost-Gelderland

drs. H.A.M. Ankoné - voorzitter
drs. J.A. Dales - secretaris
J.A.H. Nijkamp - penningmeester

Kring Flevoland

drs. J. Scholtens - voorzitter
K. Krijnders - secretaris
R.J.H. Boontje - penningmeester
T. Bloothoofd

Kring Rotterdam

W.V. van Balen – voorzitter/
penningmeester
N.R. van Roon - secretaris
drs. A. Eijsberg
mw . M.A. Hohé
H.J.C. Klem

Bijlage III Overzicht Redacties

Redactie Geografie

Kernredactie

drs. H. Donkers – hoofdredactie (tot 1 september)
dr. R.H. Kranenburg – hoofdredactie (per 1 september)
mw . drs. G. van Kempen - eindredactie
dr. B. Köbben - kaartredactie
dr. R.H. Kranenburg - beeldredactie

Grote redactie

dr. B. Andeweg
mw . dr. T. Béneker
drs. P. Beukenkamp
drs. H. Bijsterbosch
F. Boedeltje
dr. M. Bontje
drs. J. Bosman
dr. F. van Dam
drs. H. Donkers (per 1 september)
dr. P. Druiven
dr. P. Groote
mw . drs. R. Haring
drs. M. Hogenstijn
dr. H. van Houtum
mw . drs. A. Jansen
drs. H. de Jong
drs. B. Köbben
mw . dr. V. Mamadouh
dr. L. Paul
mw . M. Roso
dr. J. van der Schee
drs. M. Schilt
mw . A. Verbers

Redactie TESSG (Tijdschrift voor Economische en Sociale Geografie)

prof. dr. J. van Weesep - hoofdredactie
dr. A.C.M. van Westen - eindredactie
prof. dr. O.A.L.C. Atzema
prof. dr. J. van Dijk
dr. G.J. Dijkink
prof. dr. H. Ernste
dr. L.J. van Grunsven
mw . dr. B. van Hoven
mw . dr. V. Schutjens
dr. P. Terhorst
dr. C.P. Terlouw

Overig Geografie

mw . I. Oerlemans, OIO - vormgeving
G. Pannekoek – Drukmotief - drukker
drs. T.A.W. van Rossum – corrector (tot 1 juli)
GeoMedia – vormgeving kaarten

Redactie NGS (Nederlandse Geografische Studies)

prof. dr. J.M.M. van Amersfoort
dr. H.J.A. Berendsen
drs. J.G. Borchert
prof. dr. A.O. Kouwenhoven
prof. dr. H. Scholten
dr. P.C.J. Druiven

Bijlage IV Activiteitenoverzicht 2005

<i>Datum</i>	<i>Activiteit</i>
Januari	
	Kring Amsterdam: Lezing van de archeoloog Gawronski over Nederlandse vondsten op Nova Zembla
14 (t/m 2 februari)	Regionale bijeenkomsten over de onderbouw
Februari	
	Kring Amsterdam: Lezing van de ontwikkelingsgeograaf Eric Schoe over Peru
Maart	
	Kring Amsterdam: Lezing over de Noordelijke IJ-oever van Amsterdam
18	Nascholingsdag Mondiale Duurzame Ontwikkeling NCDO (i.s.m. Universiteit Utrecht)
23	Pabo netwerkdag in Den Haag
April	
	Kring Amsterdam: Lezing door de geografe Ank Janssonius over het Paaseiland en Groenland
	Kring Amsterdam: Excursie in de Hoge Veluwe o.l.v. Pim Beukenkamp
16	Kring Den Haag: Een carrière na je pensioen. Lezing van Jetse Bos over zijn post-pensioneringscarrière
Mei	
12 (t/m 26 augustus)	'In dank aanvaard – drie jubilerende collecties in de UBA' Tentoonstelling in de Universiteitsbibliotheek Amsterdam met o.a. stukken uit de atlas- en kaartencollectie van het KNAG
14	KTFG: Excursie Dinkeldal Twente
19	Algemene ledenvergadering & lezing Jan Werner, Henk Scholten
Juni	
4	Kring Amsterdam: Fietstocht naar de 'bronnen' van de Amstel KNAG-excursie Hoge Veluwe

8 – 10 Finale Aardrijkskunde olympiade finale te Amsterdam
17 Kring Utrecht: Fiets/w andelexcursie Doorn-Langbroek

Juli

15 (t/m 7
augustus) Studiereis Peru-Bolivia

Augustus

16-19 Derby der Lage Landen

September

3 Kring Amsterdam: 5^e lustrum-feestdag in de historische tuin van
Aalsmeer

10 KTFG: Excursie aardkundige aspecten van de Stelling van
Amsterdam

13 Aanbieden petitie aardrijkskundeonderwijs Tweede Kamer

17 Afdeling Historische Geografie: Historische geografie van Noordwest-
Fryslân

Oktober

5 Pabo netwerkdag over canon

10 Kring Amsterdam: Lezing van Walther Schoonenberg over het herstel
van de Amsterdamse binnenstad in de jaren 60 en 70

November

4 Kring Utrecht: Excursie Zwerfsteneneiland, Maarn

8 Kring Amsterdam: Lezing van Cees Schreurs over immigratie in
Amsterdam

18 Onderwijsdag 'Voor Wereldburgers', Zwolle

24 Uitreiking 'Grote Atlas van Nederland 1930 – 1950'

December

14 Werkconferentie met Duitsland Instituut en VGN

16 Kring Amsterdam: Excursie naar het 'huis van de toekomst' Living
Tomorrow

Bijlage V Persoverzicht 2005

Een greep uit de publicaties n.a.v. KNAG activiteiten

Algemeen		
29 augustus	Trouw	Het Frits Bom-effect bestaat niet
April 2005	Geo- Info	Verzameling en vaststelling van de spelling van aardrijkskundige namen in Nederland
Onderwijs		
Januari 2005	Geo- Info	KNAG Onderw ijsdag in het teken van GIS
Juni 2005	VI-matrix	Aardrijkskundeleraren willen GIS in de klas
14 september	www.pvda.nl	Lia neemt petitie van KNAG in ontvangst
15 september	www.kennisnet.nl	Breed protest tegen beperking keuzevrijheid leerlingen
15 september	www.rssonderwijs.nl	Breed protest tegen beperking keuzevrijheid leerlingen
15 september	KRO 1 op de middag	Aardrijkskunde dreigt tot keuzevak gedevalueerd te worden
16 september	www.elkedaganders.nl	Petitie
17 september	De Volkskrant	Niet iedereen geschikt voor nieuwe leren
22 september	De Volkskrant	Europa leeft wel in de klas
26 september	Radio 1 Journaal	Natuurrampen (n.a.v. orkaan New Orleans)
28 september	Trouw	Leerlingen zijn geen apen die je trucs leert
29 september	De Volkskrant	Aardrijkskunde draagt net zo goed bij aan burgerschap
21 oktober	Trouw	Willem van Oranje is echt te weinig
6 november	Persbericht PvdA	PvdA blij met nieuwe opstelling minister over Studiehuis
24 november	ANP	Henny Helmich: Aardrijkskunde voor Wereldburgerschap noodzakelijk
Wereldburgerschap		
22 november	Reformatorisch Dagblad	Aardrijkskunde nodig voor wereldburgerschap
28 november	Tumult docentenbox	Aardrijkskunde voor wereldburgerschap noodzakelijk
Geografie		
8 juni	IKC- RO Nieuw sflits	Geografie over de zee
30 augustus	IKC- RO Nieuw sflits	Septemhernummer tijdschrift Geografie
22 december	IKC- RO Nieuw sflits	Geografie

De Glazen Globe		
19 november	De Telegraaf	
Winter 2005	De Lemniscaatkrant	Glazen Globe voor Lieneke Dijkzeul
19 november	www.leesplein.nl	Glazen Globe voor Lieneke Dijkzeul
Grote Atlas van Nederland 1930 - 1950		
23 november	De Telegraaf	Geheime atlas van Nederland nu openbaar
24 november	RTV Utrecht	'Geheime' nazi-atlas te koop
24 november	RTL4 in het land	Televisie (geen titel)
24 november	NRC Handelsblad	Nicht für die Öffentlichkeit bestimmt!
29 november	PZC	Crisis en oorlog tekenen het land
3 december	De Volkskrant	Goede kaarten, foute kaarten – Atlas brengt Nederlandse oorlogsjaren in beeld
10 december	Gooi en Eemlander	Atlas van oorlog en wederopbouw
20 december	Trouw	Tien kilo kaarten met elk w atertje en routes van de Haagse tram in 1935

Bijlage VI Verzonden persberichten 2005

Breed spectrum van opvattingen over klimaatveranderingen in themanummer van Geografie

Persbericht, juni 2005

'Wees blij met het beetje extra warmte, bestrijd negatieve gevolgen waar dat moet, maar ga niet zitten knoeien door CO₂ in de grond te stoppen, want je versnelt alleen de komst van de volgende ijstijd. Laat de natuur het koolzuurgehalte maar reguleren, die heeft het vaker gedaan. En vergeet niet dat we veel van onze rijkdommen aan klimaatveranderingen te danken hebben: steenkool, aardgas, zout, olie, kalk, zand, grind, veen en klei. Nederland, tel je zegeningen.'

Dit schrijft Salomon Kroonenberg, hoogleraar geologie in Delft en tot vorig jaar voorzitter van de Raad voor Aarde en Klimaat van de Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen, in het themanummer over klimaatveranderingen van Geografie, het maandblad van het Koninklijk Nederlands Aardrijkskundig Genootschap. In 'De aarde in rood, groen en wit' beschrijft hij de klimaatextremen in de afgelopen 250 miljoen jaar. Op een geologische tijdschaal bekeken bevat de atmosfeer nu extreem weinig CO₂, ondanks de stijging waarover wetenschappers en politici zich druk maken.

In het themanummer van Geografie komt een breed scala van opvattingen over klimaatverandering aan bod. Zo betoogt klimaatonderzoeker Bas van Geel dat de rol van de wisselende zonneactiviteit waar onderschat wordt en worden er vraagtekens gezet bij de wetenschappelijke basis van het klimaatbeleid.

In een uitgebreid interview verdedigt staatssecretaris Pieter van Geel het Kyoto-protocol. Er valt volgens hem veel op af te dingen, maar er is volgens hem geen alternatief. Van Geel verwacht veel van energiebesparing, schone kolentechnologie en waterstof. Duurzame energiebronnen zijn volgens hem belangrijk maar kunnen niet in onze energiebehoeften voorzien. Volgens Van Geel is Nederland druk doende om de gevolgen van de klimaatverandering zoals de zeespiegelstijging en verhoogde rivierafvoeren op te vangen.

Pier Vellinga, hoogleraar aan de Vrije Universiteit en ooit mede-oprichter van het Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC), vindt echter dat we in Nederland de overstromingsrisico's door klimaatveranderingen waar onderschatten en nog lang niet klaar zijn om de gevolgen van klimaatverandering op te vangen.

In de Zwitserse Alpen kampt men met heel andere problemen als gevolg van klimaatverandering. Vier tot zes procent van Zwitserland is permanent bevroren. Doordat deze permafrost in het hooggebergte ontdooit, worden berghellingen en puinmassa's instabiel en kunnen er modderstromen en puinlawines naar beneden komen die bergdalen bedreigen.

Geografie wordt uitgegeven door het Koninklijk Nederlands Aardrijkskundig Genootschap, Postbus 80123, 3508 TC te Utrecht. Meer informatie is te vinden op www.geografie.nl

Nederland wint Derby der Lage Landen

Persbericht, 20 augustus 2005

Robbert Van Eerd (Nederland) is dit jaar de winnaar geworden van de aardrijkskundewedstrijd 'Derby der Lage Landen'. Hij ontving een reischeque en mag zich twee jaar lang 'Aardrijkskundekampioen van de Lage Landen' noemen. Robbert won de prijs vooral dankzij zijn uitvoerige en brede theoretische kennis.

De Derby der Lage Landen is een tweemaaljaarlijkse wedstrijd tussen de finalisten van de Aardrijkskundeolympiades in Nederland en Vlaanderen. In een vierdaags programma bogen twaalf deelnemers zich dit jaar Tongeren en Zuid-Limburg over een schriftelijke opdracht en een multimedietoets. De meeste tijd werd echter gestoken in de praktische opdracht over het voorkomen van bodemerosie en de herbestemming van een Krijtgroeve en fabriek bij Maastricht (ENCI).

Claus Paul-Emile (Vlaanderen) is de beste met betrekking tot de praktijk, het toepassen van verschillende aardrijkskundige technieken.

De overige prijswinnaars waren:

Erepreis Provincie Limburg (Individueel eindklassement)

1. Van Eerd, Robbert (Nederland)
2. Zhang, Suyan (Nederland)
3. Rogiers, Tim (Vlaanderen – Kappelen-op-den-Bosch)

Erepreis Vlaams departement Wetenschapsbeleid (Schriftelijke toets)

1. Diercks, Gijs (Nederland)
2. Keijsper, Joeri (Nederland)
3. Havinga, Johan (Nederland)

GEO-prijs - Thieme Meulenhoff-prijs (Praktische opdracht)

1. Claus, Paul – Emiel (Vlaanderen – Sint-Truiden)
2. Vanderschueren, Flip (Vlaanderen – Sint-Truiden)
3. Van Mol, Carl (Vlaanderen - Sint-Niklaas)

Erepreis Wolters-Noordhoff (Multimedia-toets)

1. Bakker, Morten (Nederland)
2. Cornelissen, Laura (Vlaanderen – Heverlee)
3. Calwaerts, Steven (Vlaanderen – Kapellen-op-den-Bosch)

De Derby wordt georganiseerd door het Koninklijk Nederlands Aardrijkskundig Genootschap en de Vereniging Leraars Aardrijkskunde uit Vlaanderen. Middels de Derby willen zij jongeren enthousiast maken voor aardrijkskunde. Daarnaast willen zij de leraren aardrijkskunde in beide landen eigentijdse en uitdagende voorbeeldopdrachten bieden om hun onderwijs te moderniseren.

Noot voor de redactie:

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met:

Peter Lucas (onderwijscoördinator KNAG) T 030-253 5593 E p.lucas@knag.nl

Henk Ankoné (Stichting Leerplan Ontwikkeling) T 053-484 0232 E h.ankone@slo.nl

Luc Henau (Vereniging Leraars Aardrijkskunde, Vlaanderen) E Luc.henau@scarlet.be

of de site www.geocompetition.nl bezoeken.

Petitie over de positie van aardrijkskunde Tweede Fase **Breed protest tegen beperking keuzevrijheid leerlingen door plannen minister** *Persbericht, 13 september 2005*

Op 13 september om 13.45 uur houdt het Koninklijk Nederlands Aardrijkskundig Genootschap namens een groot aantal ondertekenaars van een petitie, een pleidooi om leerlingen meer vrijheid te bieden zelf vakken te kiezen. Ook het Landelijk Actie Komitee Scholieren (LAKS) onderschrijft deze petitie.

De minister van OC&W wil eindexamenleerlingen in het profiel Economie en Maatschappij verplichten geschiedenis op te nemen in hun pakket. Daardoor is er minder keuze om een vak als aardrijkskunde of een extra moderne vreemde taal te kiezen.

De verplichting (tot geschiedenis) en de verminderde keuzevrijheid voor leerlingen en scholen druist geheel in tegen het beleid van de minister die eerder aangaf scholen en leerlingen juist meer keuze mogelijkheden te willen geven.

Volgens de ondertekenaars van de petitie, waaronder Unesco Centrum, National Geographic, Nationaal Lucht- en Ruimtevaartlaboratorium, vertegenwoordigers van Shell, NAM, TNO, Kadaster, Stimuleringsfonds voor Architectuur, NIROV en individuele ondertekenaars als Ivo de Wijs, is aardrijkskunde net zo belangrijk als geschiedenis. Zij vinden dan ook dat de mogelijkheden voor leerlingen om aardrijkskunde te kiezen eerder groter dan kleiner moeten worden.

Volgens de ondertekenaars zou er juist meer oog moeten zijn voor besef en begrip van het klimaatvraagstuk, van de problematiek van de waterbeheersing in Nederland, van de rol van Nederland als distributieland, van migratie en mobiliteitsvraagstukken, van de milieuproblematiek op nationale en mondiale schaal, van mondiale veranderingen zoals de opkomst van China, kortom van een wereld in verandering dichtbij huis en ver weg. Kennis hierover brengt leerlingen een beeld bij van de wereld om hen heen, onmisbaar om als (wereld)burger te functioneren, zowel nu als in de toekomst.

De ondertekenaars pleiten voor voldoende keuzevrijheid voor de leerlingen en gelijke kansen voor de verschillende vakken en willen dat de minister de eerdere voorstellen handhaaft waarin leerlingen in het profiel Economie & Maatschappij uit de vakken aardrijkskunde, geschiedenis, management & organisatie, maatschappijwetenschappen en een moderne vreemde taal, twee vakken kunnen kiezen.

Voor meer informatie over de petitie en achtergronden dr. Peter Lucas (Koninklijk Nederlands Aardrijkskundig Genootschap)
030 – 253 4056
p.lucas@knag.nl

Uniek kaartmateriaal verschijnt voor het eerst in druk

Grote atlas van Nederland 1930 – 1950

Persbericht, november 2005

PERSBERICHT

ATLAS MAIOR

Postbus 90701
2509 LS Den Haag

KNAG

Nederlands Instituut
voor
Militaire Historie

UNIEK KAARTMATERIAAL VERSCHIJNT VOOR HET EERST IN DRUK

Grote Atlas van Nederland 1930-1950

Tijdens de Tweede Wereldoorlog vervaardigden Nederlandse cartografen op last van de Duitse bezetter de *Topografische Karte der Niederlande*, op een schaal van 1:50.000 (2 cm = 1 km). Met dit hoogwaardige product, dat een zeer gedetailleerd beeld van Nederland in de jaren veertig geeft, voorzagen zij in een belangrijke lacune. Deze zogeheten *Truppenkarte*, oorspronkelijk "Nicht für die Öffentlichkeit bestimmt!", verschijnt nu voor het eerst, volledig en onverkleind, verspreid over 246 pagina's en voorzien van een nieuw gemaakt omvangrijk register, als publiksuitgave in druk in de *Grote Atlas van Nederland 1930-1950*. Deze atlas bevat echter veel meer dan alleen deze kaartserie. Er zijn ook tal van andere originele en nooit eerder gepubliceerde kaarten in opgenomen. De atlas zal op donderdag 24 november worden gepresenteerd.

Topografisch

De *Grote Atlas van Nederland 1930-1950*, die het resultaat is van een samenwerkingsverband tussen Uitgeverij Atlas Maior, het Koninklijk Nederlands Aardrijkskundig Genootschap (KNAG) en het Nederlands Instituut voor Militaire Historie (NIMH), is uniek tijdsdocument. Het bevat een schat aan topografische gegevens. Behalve de *Truppenkarte* zijn in de atlas van elke plaats die toentertijd meer dan 20.000 inwoners bezat, één of meer historische plattegronden van verschillende herkomst (Nederlands, Duits of geallieerd) opgenomen. In de meeste gevallen worden deze algemene plattegronden aangevuld met bijkaarten die extra informatie geven over de situatie ter plaatse, bijvoorbeeld over gemeentelijke uitbreidingsplannen, economische bedrijvigheid maar ook over de Duitse verdedigingswerken in de jaren '40-'45. Een zeer bijzondere, nooit eerder gepubliceerde categorie daarin wordt gevormd door de NIMH-collectie van inlichtingenkaarten van de Ordedienst, een verzetsorganisatie die een landelijk spionagenetwerk onderhield.

Thematisch

De atlas bevat naast het topografisch gedeelte ook twee thematische hoofdstukken. Het eerste is getiteld *Nederland aan de vooravond van de moderne tijd*. Hierin passeert, aan de hand van vaak schitterend kaartmateriaal – een lust voor het oog – een breed scala aan onderwerpen de revue, van de Zuiderzeewerken tot en met de verzuiling, van de ruilverkavelingen tot en met het toerisme. Het tweede hoofdstuk heet *Nederland en de Tweede Wereldoorlog*. Hierin krijgen, mede met behulp van nooit eerder getoond Duits en geallieerd kaartmateriaal, de strijd op Nederlands grondgebied en de oorlog in het Nederlandse luchtruim veel aandacht. Daarnaast komen ook andere aspecten van de bezettingsgeschiedenis aan bod. Een zeer bijzonder en tegelijk tragisch document is de op last van de Duitsers gemaakte kaart van de Gemeente Amsterdam uit 1941, waarop – anders dan op al eerder bekend geworden materiaal – per wijk in precieze cijfers het aantal joodse bewoners staat vermeld. Samen met vele andere kaarten, waaronder een plattegrond van Kamp Westerbork, verschijnt ook deze kaart nu voor het eerst in druk.

Technische gegevens:

Titel: *Grote Atlas van Nederland 1930-1950 /*

Comprehensive Atlas of the Netherlands 1930-1950

Auteurs: Dr. B.C. de Pater, drs. B. Schoenmaker

Uitgever: Uitgeverij Atlas Maior, Zierikzee, i.s.m. KNAG en NIMH

Omvang: 584 pag., ca. 600 kaarten, gebonden, schuifcassette, 48 x 34 cm.

ISBN: 90 74861 25 3

Prijs: € 225,- tot en met 31 december 2005; daarna € 275,-

NIET VOOR PUBLICATIE

De officiële presentatie van de atlas vindt plaats op 24 november 2005 in de Prinses Julianakazerne, Thérèse Schwartzestraat 15, Den Haag.

Anmelden voor de presentatie bij het Nederlands Instituut voor Militaire Historie, telefoon: 070-3165836. Voor een dvd met meer informatie over de atlas of eventueel een recensie-exemplaar kunt u contact opnemen met Uitgeverij Atlas Maior, telefoon: 0111 412222; e-mail: amaior@zeelandnet.nl.

„Aan de bal” wint jeugdliteratuurprijs Glazen Globe

Persbericht, 15 november 2005

Het Koninklijk Nederlands Aardrijkskundig Genootschap maakt bekend dat het boek *Aan de bal*, van Lieneke Dijkzeul, (uitgegeven door Lemniscaat) is bekroond met de **Glazen Globe**. De Glazen Globe is de literatuurprijs voor het beste aardrijkskundige jeugdboek.

Op 18 november om 13.00 uur zal de schrijfster de prijs in ontvangst nemen op het jaarlijks Onderwijscongres van het KNAG, in De Nieuwe Buitensociëteit in Zwolle.

De jury vindt dat dit boek de Glazen Globe verdient omdat het een boek is dat op beeldende wijze het leven in een dorp in Afrika beschrijft. De jongens daar doen niets liever dan voetballen. Totdat er een voetbalmakelaar komt die een paar jongens selecteert om prof voetballer te worden. Een van de jongens komt daarvoor in Nederland en wordt ondergebracht bij een Nederlands gezin. De verschillen tussen de Nederlandse en Afrikaanse samenleving worden treffend beschreven. Een prachtig boek, spannend en informatief, aldus juryvoorzitter Trudy Elsenaar.

De jury heeft haar keuze gemaakt uit een groot aantal ingezonden boeken, waarin geografische onderwerpen een plaats in het verhaal hebben. De beoordeelde boeken zijn in de periode 2003-2005 verschenen in de Nederlandse taal.

De jury heeft naast een juryrapport ook een tiplijst opgesteld, van boeken in verschillende categorieën, die een speciale vermelding verdienen.

Deze kunt u opvragen bij onderstaande contactpersoon.

De Glazen Globe is in 1986 ingesteld door het Koninklijk Nederlands Aardrijkskundig Genootschap met de bedoeling de belangstelling voor de gebeurtenissen in de wereld te vergroten door jeugdboeken waarin aardrijkskundige thema's aan de orde worden gesteld. Dit jaar is het de elfde keer dat de Glazen Globe wordt uitgereikt.

Voor inlichtingen: Peter Lucas, tel 030 2534056
p.lucas@knag.nl
Prijsuitreiking: 18 November 2005 om 13.00
Nieuwe Buitensociëteit, Zwolle
Stationsplein 1

Henny Helmich: Aardrijkskunde voor Wereldburgerschap noodzakelijk

Persbericht, 21 november 2005

“Wat mij betreft zou het probleem van het tekort aan kennis van de Nederlandse bevolking als geheel kunnen worden opgelost door een verplichte bijscholing vanuit de discipline van de aardrijkskunde. Een mondiale inburgeringscursus”. Dit zei Henny Helmich, directeur Nationale Commissie voor Internationale Samenwerking en Duurzame Ontwikkeling (NCDO), afgelopen vrijdag tegen meer dan 500 docenten tijdens de Onderwijsdag van het Koninklijk Nederlands Aardrijkskundig Genootschap (KNAG) in Zwolle.

Helmich zegt verder “Ik ben beducht voor de herziening van de Tweede Fase waarbij wellicht vakken worden geschrapt of gereduceerd. Ik las dat de Minister van Onderwijs vindt dat geschiedenis, bijvoorbeeld, dan tot de robuuste vakken gaat behoren met als redenering dat je alleen overzicht van geschiedenis kunt hebben als je ook kennis hebt van de tijdvakken. Kennis is ondergewaardeerd, zegt de minister. Ik hoop van harte dat de aardrijkskunde ook als robuust vak zal aanmerken, omdat het overzicht dat mensen zouden moeten krijgen over de sociale en natuurlijk mondiale verbanden niet kan worden gekregen zonder kennis uit dit vak. Dat hebben wereldburgers nodig om te kunnen begrijpen hoe ze in de wereld staan en wat de andere mensen en de fysieke en levende aarde daarmee van doen hebben.”

Ook vraagt Helmich aandacht voor “Hoezeer een aantal huidige tendensen in de publieke meningsvorming onder Nederlandse bevolking leiden tot een samenleving die zich afsluit van zijn geschiedenis, maar ook van zijn internationale omgeving. Voor een samenleving die veel van haar welvaart ontleent aan de economische, sociale, culturele en ecologische verbinding met de wereld om ons heen is dat potentieel rampzalig. Bovendien, zonder informatie over wat Nederland (overheid, particulieren en bedrijfsleven apart én samen) in deze wereld aan positieve resultaten weet te bereiken en wat daarvan het belang is in het licht van de urgente wereldproblemen, zullen Nederlanders ook minder in staat zijn hun persoonlijke bijdrage daaraan te kunnen schatten. Ook zullen ze het belang van hun persoonlijke en collectieve bijdrage niet kunnen bepalen. Aardrijkskunde zoals dat op dit moment beoefend wordt, is voor het tegenhouden van deze rampzalige tendens een onmisbaar onderdeel!”

Voor de kernpunten en volledige tekst van de toespraak van Henny Helmich, directeur NCDO, op de Onderwijsdag van het KNAG, 18 november 2005, Zwolle, zie <http://pers.knag.nl>.

Voor meer informatie

Eelko Postma, secretaris-directeur KNAG
werk (direct) 030 – 253 2757
werk (algemeen) 030 – 253 4056
mobiel 06 – 30795408
e-mail e.postma@knag.nl